

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan svečer, imiti nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se isvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Ob smrti grofa Kalnokyja.

Grof Gustav Kalnoky, ki je vodil celih štiri najet let krmilo avstro-ogerske zunanje politike, je odšel k manom svojih prednikov in vzornikov, k Andrassyju in Haymerlu. S tem je postal pokojni Kalnoky zgodovinska oseba, o kateri je možno soditi povsem objektivno.

Kalnoky je bil diplomat stare šole in kot tak prav nemodern politik. Ako bi hoteli označiti razloček med modernim in nemodernim državnikom, storili bi to najtočnejše, omenivši pogovor grofa Solarija, bivšega piemontskega ministra z grofom Cavourjem. Solario je dejal: Bistvo diplomacije je prikrievanje svojih mislij, hlinjenje in spretno varanje javnega mnenja. Cavour pa je menil: Dober diplomat je le oni, ki zna svoje besede spraviti z dejanji v popoln sklad.

Grof Kalnoky je bil pristaš Solarijeve taktike. Imeti vedno dve železi v ognju, spretno poigravati se z lepimi besedami, katerim niso sledila skoraj nikdar dejanja, slepiti javnost z velikimi gestami, očarjati svet z gromčimi publicami, — to je znal pokojni Kalnoky, ki je bil razen tega nad vse mere previden, premišljen in obziren, izborni. In tako je bilo mogoče, da je bila doba njegovega ministrovauja mirna; kako malo ženijalen pa je bil v trenutku, ko treba kazati odločnost, videlo se je tedaj, ko je nastal radi cerkvenih zakonov boj med Banffyjem in Kalnokim. Dasi je Banffy znan kot malo nadarjen politik, je vendar porazil Kalnokyja popolnoma.

Oficijozni in poloficijozni časopisi hvalijo seveda Kalnokyja kot velikega državnika ter celo trdijo, da je le njegova zasluga, da se 14 let ni kalil mir. Kalnoky jim je torej „der grose Friedensbeschützer“, dasi je vsakomur jasno, da so postale za Avstrijo trgovinsko politične razmere prav tekom ministrovauja Kalnokyja mnogo slabše, ter da so bile vojaški in socialni odnošaji evropskih držav taki, da za vojno sploh ni bilo nikdar posebnega vzroka. Kake posebne zasluge za svetovni mir grof Kalnoky torej nima, zlasti ko je znano, da je bila odločitev za mir ali za boj tekom poslednjih desetletij vedno le v — Peterburgu.

Hvaležni pa moramo biti pokojnemu zunanjemu ministru, da se mu je posrečilo obraniti z

Rusijo dobre odnošaje, katere bi bilo bulgarsko vprašanje malodane skalilo. Sad prizadevanja grofa Kalnokyja, da se ohranijo dobre razmere med Avstrijo, ruskim carstvom in med Nemčijo, je bil tudi shod treh cesarjev v Skierniewicach leta 1884 in shod našega in ruskega carja v Kromerizu leta 1885.

Kalnoky je bil velik prijatelj Velikenemčije ter je zato po navodilih tedanjega vsegamogočnega kancelarja, Bismarka vezi med Avstrijo in Nemčijo še bolj utrdil. S tem pa je okrepil tudi velikonemški vpliv na zunanje in notranje avstrijske razmere, ter si pridobil za prevlado nemškega avstrijskega življa nad slovanskim mnogo zaslug. Kalnoky je bil vsled tega s kolikor toliko pravičnim Taaffejem v precejšnjem navzkrižju; znano je, da je bil grof Kalnoky največji sovražnik Taffejeve volilne preosnove, ter da je k padcu dotlej skoraj nepremagljivega Taaffeja izdatno pripomoglo spletkarenje Kalnokyja.

Pokojnik je bil tudi velik prijatelj Ogrov, in kjerkoli je mogel, se je poganjal za njihovo korist.

Kalnoky je Italijo pridobil za težanjo dvo-zvezo ter tako ustvaril za vso avstrijsko politiko merodajno trozvezo, ki Slovanom nikakor ni na korist.

Kalnoky pa je bil razen tega tudi klerikalno misleč diplomat ter kot tak odločen nasprotnik liberalizma.

Poleg nuncijske Agliardija je bil Kalnoky najhujši, dasi le skrito delujoči nasprotnik cerkvenopolitičnih zakonov. V boju proti tem liberalnim zakonom pa se Kalnokyju Solarijeve taktika ni obnesla, nego je bila celo bistveni povod njegovemu padcu. Tudi takrat je hotel namreč imeti Kalnoky hkratu dve železi v ognju ter se je hlinil somišljenika i Agliardiju i Banffyju, dokler ni ogerski ministarski predsednik v zbornici objavil zapored dve noti Kalnokyja ter ga s tem docela onemogočil.

Slovani nimamo mnogo vzroka žalovati za diplomatom Kalnokijem; a priznati mu moramo tudi preko groba, da je bil vedno oprezen in previden politik, ki se je znal ogniti nevarnim konfliktom, ki bi hoteli nakopati Avstriji še večjih žrtev, kakoršne ima sedaj radi obstoječe avstrijsko-nemško-italijanske zveze.

Deželni zbor kranjski.

(X. seja dne 15. februarja.)

Dež. glavar Detela otvori sejo in konstatuje sklepčnost. Prečita se zapisnik zadnje seje.

Oglasi se k zapisniku posl. dr. Tavčar, ki pravi, da se je oglasil v obrambo svoje osebne časti. Iz zapisnika je razvideti — pravi govornik — da je v zadnji seji poročal o ustanovitvi dež. zavarovalnice. Poslanski posel ni lahak, a najhujše, kar se more očitati kakemu poslancu, je to, da dela kot plačan zastopnik privatnih družb, da dela za svoj žep. (Posl. Hribar: Tako očitavanje je sramotno.) Če nima kdo jasnega in neovrnega dokaza za tako očitavanje, potem je to očitavanje najnesramnejše obrekovanje, katero more izmisliti samo črna duša. Glasilo — ne vem, ali je kacega kanonika ali še škofovo — mi je dvakrat očitalo, da sem jaz pri poročilu o dež. zavarovalnici govoril kot zastopnik, in sicer kot plačan zastopnik privatnih zavarovalnic. Proti taki infamiji, naj stoji že pod pokroviteljstvom kacega kanonika ali kacega škofa, je navadno ni pomoči. V tem slučaju pa se morem braniti. Znano je namreč, da je uredništvo „Slovenca“ pod poveljstvom kanonika Kalana in dra. Žitnika. Brez njiju vednosti ne pride ničesar v list in znano je tudi, da sama pišeta vse, kar se nanaša na dež. zbor. Ker sta brez dvoma tudi sama spisala dotične notice — opozarjam Vas, gospod glavar, da ju hočem namenoma razžaliti — za to ju imenujem grda in nesramna obrekovalca, dokler mi ne dokažete, da sem v resnici plačan zagovornik privatnih zavarovalnic. (Živahno pritrdjevanje.)

Posl. Kalan pravi, da stvar ne spada v dež. zbor in da on in dr. Žitnik nista odgovorna za to, kar stoji v „Slovencu“ (Posl. dr. Tavčar: Recite pod častno besedo, da niste Vi pisali!) in dostavlja, da ne bo sledil dru. Tavčarju in uprizoril tacega škandala, s katerim se kaže osebna značajnost. (Posl. dr. Tavčar: Vašo značajnost je dobro znati. Vi ne dosežete mojega zaničevanja!)

Posl. dr. Žitnik izjavi s častno besedo, da on dotične notice v „Slovencu“ ni pisal in da ni ž njo v nobeni zvezi.

Posl. dr. Tavčar pravi, da vzame na znanje izjavo posl. dra. Žitnika in konstatuje, da kanonik

LISTEK.

Izpoved pisano vezene suknje.

Spisal Alfonz Daudet.

(Konec.)

„A vendar“, je jecljal Guillardin, „delal sem veliko.“

„Dà, veliko, neizmerno veliko! Toda vi ste le dninar, kateri računa, kakor kak voznik, svoje dneve po številu ur. Kdaj pa ste bili za umetnost v resnici vneti? Nikdar, to dobro veste; oh, le priznajte, saj sva sama! Nadarjenost ste pokazali le takrat, ko ste se oženili z bogato ženo.“

Guillardin je vidno zardel.

„Izborni! Vaša jeza me zabava; pa nikar tako divje ne glejte, in ne dotaknite se me, sicer dobim kako gubo, in k seji ne moreva. Gospa Guillardin ne bi bila s tem zadovoljna; saj je prav za prav samo njena zasluga, da slavite ta dan. Njo bode sprejelo pet akademij, in lahko vas uverjam, da bi dosegla na njenih vitkih, dražestnih ter vedno elegantnih udih vse drugačen vspeh, kakor

pa z vami. Grom in strela, gospod Guillardin, spoznajte vendar jedenkrat, da se imate tej ženi za vse zahvaliti, kar imate! Vse, hišo, letnih 40.000 frankov, rede in častne diplome, vse vam je pridobila ona.“

Počasi se je dvignila brezsrčna suknja, se poklonila ter govorila kakor star znanec zaupno dalje: „Glej, stari moj prijatelj, neprijetno je, da ti to povem, a končno moraš vendar le izvedeti, kar ve ves svet. Hočeš mi še praviti, da si veliko delal, a vkljub temu nisi več zaslužil, nego 15.000 frankov. Li meniš, da to zadošča za življenje, kakoršno živiš? Pomisli, da je tvoja žena vedno jako elegantno oblečena; vem, da nisi pri delu v svojem ateljeju tega nikdar razmišljal, marveč si najjvno dejal svojim prijateljem: „To, kar zaslužim, zadostuje za najine potrebe, in celo prihraniva si lahko kaj. V resnici pa se moraš zahvaliti za vse le temu, da si se poročil z jednim najdražestnejših pariških keberčkov, s častiželjno, galantno damo, katera je umela pri svojih zabavah delati tudi za tvoj blagor. Le ona je posredovala, da si dobil denar, rede ter druga priznanja. Nakrat je sklenila,

postati soproga člana akademije; in zopet je bila njena nežna roka, katera ti je odpirala vrata za vrati k temu svetišču. Koliko si storil sam pri tem, to vedo vsi tvoji kolegi.“

„Lažeš, lažeš!“ je vpil Guillardin, pojemajoč od jeze.

„Nikakor ne lažem, stari prijatelj. Treba ti pogledati okrog sebe, kadar stopiš v dvorano akademije; na vseh ustnih boš opazil pomilovalen nasmeš in vsi si bodo šepetali: To je mož lepe žene. Kaj družega ne postaneš nikdar v svojem življenju.“

Guillardin se ni mogel več vzdržavati; ves bled od togote je planil na suknjo, tedaj pa so se odprla vrata in znan glas ga je zbudil iz strašnega sna: „No, ta je pa lepa! Takega dne spati v kotu pri peči!“

Gospa Guillardin je stala pred njim, velika in lepa; prijela je suknjo ter pomagala soprogu obleči jo, dočim se je ubogi mož, od vznemirjenja še ves potan, oddahnil, rekoč: „Kolika sreča, da je bil to le sen!“

Kalan ni vzel častne besede iz svojega umazane žepa.

Prizor je bil jako buren. Glavar Detela je nekaj govoril, a vsled šuma ga ni bilo umeti. Tudi poslanec Povše se je nekaj repenčil, a tudi njegove besede se niso razumele.

Zbornica je potem odobrila zapisnik zadnje seje ter došle predloge in peticije odkazala pristojnim odsekom.

Posl. dr. Majaron je potem utemeljeval svoj samostojni predlog glede razširjevanja občinske volilne pravice v deželni stolnem mestu Ljubljani, s katerim naj se prizna volilna pravica vsaj vsem tistim občanom, ki od svoje realne posesti, od svojega obrta ali dohodka v občini od jednega leta sem plačujejo količkaj direktnega davka. V utemeljevanje tega predloga je rekel posl. dr. Majaron, da se nasvetovanega razširjenja volilne pravice nikakor ni „bati“, kakor je običajno, da se s tem mnogi opravičeni upi glede volilne pravice sedaj ne uresničijo. Pri stavljenem predlogu gre samo za malo korekturo občinskega volilnega reda, katera je nujno potrebna vsled davčne reforme. S tem v zvezi je le majhno razširjenje volilne pravice. To razširjenje bi bilo zahtevano šele tedaj, ako bi se občinska volilna pravica raztegnila na tiste vrste občanov, ki imajo tačas volilno pravico za državni zbor. Ako se je načelo splošne volilne pravice — čeprav na tesnosrčnem načelu — priznalo za državni zbor, moralo se bo priznati tudi za druge javne zastope, zlasti za občinske zastope. Občina ima delokrog, pri katerem je interesiran vsak občan in sicer bolj tesno in v večji meri kakor je kot državljan pri državni upravi. Zato naj bi morali biti novi občinski zastopi pravi ljudski zastopi in sicer s pomočjo splošne volilne pravice. Tudi Ljubljana ima sedaj volilno pravico samo za privilegovane davkoplačevalce in stanove. Izključeni so od nje tisti, ki plačujejo manj kot 5 pld davka in pa ogromna večina svojepravnih občanov. Govornik dokazuje, da ni nobeno načelo dosledno izvedeno v obč. volilnem redu. V Ljubljani je kuriozum, da je uveden volilni cenzus 5 gld. Na kmetih ima vsak volilno pravico, kdor kaj davka plača, v Ljubljani pa ne. V Ljubljani je vsled tega izključenih kacic 200 davkoplačevalcev, ker plačujejo manj kakor 5 gld. davka. Najboljša in najpripravnejša bi bila občna volilna pravica. Ta se bo prej ali slej morala vpeljati. Danes je pa najunijnejša, da se volilna pravica za obč. svet ljubljanski mnogim soobčanom še v tem zasedanju reši. Po novih davčnih zakonih se namreč ima manjšini davkoplačevalcem znižati davek in sicer posebno pridobinarjem IV. razreda za 28 do 30%. Tisti, ki plačujejo sedaj malo več nad 5 gld., plačevali bodo načeloma v prihodnje manj, a če se jim zniža davek pod 5 gld., izgube občinsko volilno pravico v Ljubljani. Za drž. zbor se je vsled davčne reforme volilni cenzus znižal na 4 gld. To pa ne zadostuje, ker pri tem vendar jako veliko dosedanjih volilcev izgubi najvažnejšo politično pravico. Da se to kolikor mogoče ohrani, bi se moral cenzus znižati na 3 gld. ali še bolje na 2 gld. To velja tudi za občinsko volilno pravico v Ljubljani, kjer nad 200 volilcev v prihodnje ne bo smelo voliti, ako se cenzus ne zniža na tri ali dva goldinarja. — Če pa smo že tako nizko, ali potem še kaže delati kake izjeme od načela, na katerem bazira obč. volilna pravica, da direktni davkoplačevalci smejo voliti? Ali sploh tisti, ki nekaj krajcarjev manj davka plača, ni interesiran pri obč. upravi ali je zmirom menj pameten, kakor tisti, ki več davka plača? Volilni cenzus naj se torej odpravi! Govornik končno poudarja, da je njegov predlog treba še letos rešiti, ker bi sicer volilci prihodnje leto izgubili volilno pravico, in v formalnem oziru predlaga, naj se predlog odkaže odseku za volilno reformo. (Dobro! Dobro!) — Sprejeto. (Konec prih.)

V Ljubljani, 14. februarja.

Položaj in koroški nacionalci. Pišejo nam: Svojih „zmag“ pijane „Freie Stimmen“ trobijo in navdušujejo svoje čitatelje z novim, res pomisleka vrednim člankom. Pravijo, da se sedanje zamotane avstrijske razmere ne dadó drugače razvozljati, kakor z upeljavo nemškega državnega jezika ter da se izloči iz avstrijskih dežel Galicija. „Nikak drugi način nam ne more rešiti narodnostnega vprašanja, kakor „linški program“, ki je nedavno razdelil in sešel avstrijske narodnosti in prišel tako z izločitvijo Galicije do 9¹/₄ milijona

Nemcev, dočim drugih narodnosti vsaka zase ne zmora tolikega števila. Če je v Ogerski moglo 6¹/₄ mil. Madžarovi zagotoviti popolnoma madžarski upliv ter pritisniti popolnoma madžarski pečat po vsej Ogerski, toliko bolj se more to posrečiti Nemcem, katerih je 9³/₄ milijona“. Iz teh besed mora vsakdo spoznati, če ni slep, kaj hočejo avstrijski Nemci. Siloma zatirati in uničiti nas hočejo. „Los von Galizien!“ je njih geslo, in izpolni naj se njih imenitna nakana! Kaj poretó k temu Slovenci in sploh Slovani? Toda slovanski železni vstrajnosti in volji smemo zaupati, da bodo vsi slovanski poslanci se sedaj še trdneje združili mej seboj in branili kot jeden mož slovanske pravice.

Reka. Novi guverner, grof Szapary, je z razpisom novih občinskih volitev za 5. april iznenadil celo oficijozne časopise. Budimpeštanski časopisi poročajo, da meni Szapary vnovič razpustiti občinski svet, ako izide tudi iz teh volitev avtonomistična večina. Grof Szapary se približuje sedaj Hrvatom, menda v nadi, da mu pri volitvah pomorejo. Oglasil je celo svoj vstop v odnotno hrvatsko čitalnico.

Srbija. Kralj Aleksander, poslušni sinček svojega famoznega očeta Milana, je podelil prvemu sultanovemu adjutantju, generalu Said paši, veliki kordon reda od sv. Šave, sultanovemu dvornemu ceremonijskemu mojstru, Abdulu Režuku paši, pa zvezdo reda Takova. Ta odlikovanja se smatrajo dokazom, da vladajo mej Srbijo in Turčijo dobre razmere glede Macedonije. Tudi bivši adjutant kralja Aleksandra, polkovnik Čirić, je rehabilitiran. Čirića je odpravila kraljica Natalija, a vsled Milanovega vpliva je Čirić imenovan poveljnikom belgrajske trdnjave.

Ranko Tajšić, sloviti volja srbske radikalne stranke, ki je pobegnil v Črnogoro, je že v nevarnosti, da ga izroči knez Nikola srbskim sodiščem, ako podado sodišča dokaze, da je bil Tajšić res zaveznik hajdukov in proti kralju naperjene zarote. Nikola se bržčas boji suma, da je somišljenik zarotnika ter se je udal pritisku Srbije in Avstrije.

Ruska politika na Poljskem. Novi generalni guverner Vilne, general Trockij, je pri nastopu svojega mesta dejal poljski duhovščini: Vedite, da imamo samo jednega Boga, h kateremu molimo, samo jednega carja, kateremu služimo, jedno domovino, za katere blagor mi vsi delamo. Uradnikom pa je dejal: Vse, kar je pošteno, dobro, resnično in rusko, bo uživalo moje simpatije, moje varstvo, mojo podporo in moje pospeševanje. Razume se samo ob sebi, da bom nasprotja temu najodločnejše zavračal in pobijal.

Dopisi.

iz Idrije, 7. februarja. Na zdar! V svetlih črkah blestel se je pozdrav, oznanjujoč mnogobrojnemu občinstvu, da vstopi v dvorano, v kateri preznuje društvo svoj prvi društveni večer, društvo, katero je komaj ustanovljeno in vendar že tako krepko, naš čili Sokol. Ni še preteklo pol leta, ko sta naše mesto obiskala postojnjski in ljubljanski Sokol in v nas užgala idejo, da tudi mi potrebujemo takega društva. Nekoliko plašno, s strahom in dvomom začela se je ta ideja premišljevat, kajti pri tolikem številu društev, kakor jih ima Idrija, se na novo ustanovljenemu društvu pač ne more obečati posebne bodočnosti. Ali vzlic tem neugodnostim, ustrašilo se ni malo številce naših prvoborniteljev sokolske ideje, sešli so se, in idrijski Sokol je bil ustanovljen. Pa če tudi je bila zmaga hitra, ostala je s početka le zmaga enega malega števila boriccev, ki so napravili prvi naskok. A glej čudo! Velika telovadnica, kakoršne nima za Ljubljano nobeden slovenski Sokol, katero nam je dovolilo slavno rudniško vodstvo, privabila je k telovadnim uram vedno večje število gledalcev, ki pa niso ostali samo, gledalci ampak navdušili so se za mlade Sokole in pristopili tudi v njih krog, ki se je jel raztezati od dne do dne. In zadnja veselica je pokazala, da idrijski Sokol ni več zadnji mej slovenskimi Sokoli. Zvedajoč se te moči, ni ostal naš Sokol več mladi, plahi ptiček, razprostrl je svoje peruti in dvignil se visoko v sinje nebo. Pokazati hoče, da ima v sebi moč, da si je svest svojega poklica, da je on tisto društvo, katero ustreza lahko zahtevam vsacega. Akoravno je Idrija odločena, rekel bi skoraj nepristopna, pokazati hoče letos svetu, da napredujemo vsejelo, ako ravno se z nami ravna kakor s kako pasterko. Pri ustanovni slavnosti, katero bomo praznovali dne 14. in 15. avgusta t. l. razvil se bo nov slovenski prapor, plapolala bode v zrak nova, krasna zastava idrijskega Sokola, katero nam bodo podarile naše slovenske narodjakinje. Do takrat pa, ko hočemo pokazati svetu, kaj zamore idrijski Sokol, do takrat

delaj neumorno, širi svoj krog, navdušuj se, slovenska mladež idrijska, za naše društvo, da nastopimo v številu, ki bode presenetilo vse, pod novo zastavo in lahko krepko dvignemo svoje glase:

„Nad nami se zastava vije,
Pod njo pa naj prisega vsak:
Dokler srce mi v prsih bije!
Za dom bo Sokol stal junak.“

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. februarja.

— **(Deželni zbor kranjski)** je imel danes jako zanimivo sejo. Najprej je posl. dr. Tavčar obračunal s „Slovencom“ zaradi očitjanja, da je pri poročilu o dež. zavarovalnici nastopil kot plačani zagovornik privatnih družb. Ta oddelek deželno-zborskega poročila prijavljamo še danes. Insulte „Slovenčev“ obsojajo vsi poslanci, izvzemši posl. Kalana. Druga jako zanimiva debata se je unela pri poročilu o ustanovitvi dež. skladišča v Ljubljani. Pri tej debati se je posebno slabo godilo posl. Povšetju. Posl. grof Barbo je poročilo, katero je posl. Povše kot referent dež. odbora sestavil, sicer ostro, a elegantno seciral in dokazal njega površnost. Posl. Povše se je seveda z mogočnim glasom zagovarjal, toda njegove trditve sta ovrgla poslanca grof Barbo in baron Schwegel. V svojem govoru o dež. skladišču in o kranjskem vinu je posl. Povše z veliko emfazo povedal tudi to, da je dr. Kathrein mož, katerega spoštuje vsa Avstrija, katero razkritje je obudilo seveda silno senzacijo. Ostale točke dnevnega reda so se rešile brez posebne debate.

— **(Dijaški izgređi)** Kar čez noč so taki izgređi nastali, in bati se je, da pri mladostnem ognju udeležencev dobimo v Ljubljano razmere, koje smo na Dunaji in v Gradcu najostreje obsojali. Čutimo pa v sebi dolžnost, opozoriti vse merodajne faktorje, da Ljubljana ni mesto za nemško-nacionalne provokacije. Take provokacije so v našem slovenskem mestu brez vsake vrednosti, pač pa so v obeh razsodnih mož naravnost smešne. Ker pa vzlic ti smešnosti pri sedanjih razmerah razburjajo, moramo proti njim najodločnejše protestirati. Slovensko vseučiliščno mladino pa svarimo, da naj ne opravlja posla za državnega pravdnika, in da naj pomisli, kako lahko se da iz takih malenkostnih afér konstruirati hudodelstvo teške telesne poškodbe, ali pa javnega nasilstva. Prav lahko je pri tem uničena eksistenca in posledice nosijo vboji roditelji! Hladna kri diči tudi slovenskega mladeniča in res prava škoda bi bila, če bi radi smešne Karnijolske čepice izgubil slovenski visokošolec svojo bodočnost. Za slovenski značaj mesta pa naj skrbijo drugi, ki so v to bolj poklicani!

— **(Repertoar slovenskega gledališča.)** Danes se bode predstavljala drama „Narcis“. V petek se uprizori prvič Nicolajeva opera „Vesele ženske vindsorske“ in sicer na korist velezaslužnemu kapelniku g. Benišku. Vsebinsko libreta priobčimo, kakor običajno, v listku.

— **(Društvo zdravnikov na Kranjskem)** ima dne 16. februarja ob 7. uri zvečer v klubovi sobi hotela „pri slonu“ društveno sejo. Dnevni red: 1.) Stanovske zadeve. 2.) Razdelitev Löschnerjeve ustanove. 3.) Slovesen večer v proslavilo iz aktivne službe stopivšega c. kr. vladnega svetovavca dr. Fr. Keesbacherja in pozdrav novoimenovanega deželnega zdravstvenega izvestitelja dr. Zupanca, c. kr. deželne vlade svetovavca.

— **(Občni zbor Slovenskega podpornega pisateljskega društva)** se je vrnil v petek, dne 11. t. m. v „Narodnem domu“. Predsednik, gosp. prof. R. Perušek, otvori občni zbor z običajnim pozdravom ter pravi, da je glavna točka današnjega občnega zbora razgovor o prodaji društvene hiše, katero namerava kupiti mestna občina ljubljanska. Ako plača mestna občina ljubljanska za hišo z vrtom 22.000 gl., ostane društvu po odbitku stroškov in po pokritju dolga 8000 gld., ki bodo donasili društvu več obresti, nego mu jih daje sedaj hiša in vrt. Torej kaže vsekakor, da proda društvo hišo in vrt. Po daljši debati, v katero so posegli gg. Perušek, Trstenjak, Funtek, Zagorjan, Prosenec, Orožen, je sklenil občni zbor z vsem glasovi proti jednamu, da stavi prihodnji društveni odbor mestnemu magistratu ljubljanskemu ponudbo, če je voljan kupiti hišo z vrtom za 22.000 gld. Prej se pa mora odbor poravnati z vrtnarjem, ki ima sedaj vrt v najemu. — Tajnik, g. E. Gangl, prečita potem poročilo o delovanju odborovom v preteklem letu, takisto blagajnik, g. A. Funtek, kateremu poročila posnamemo, da je imelo društvo v preteklem letu 2348 gold. 38 kr. dohodkov in 1151 gold. 6 kr. stroškov. V odbor za leto 1898. so bili voljeni jednoglasno dosedanji odborniki gg.: R. Perušek, predsednik; S. Rutar, podpredsednik; E. Gangl, tajnik; Ant. Funtek, blagajnik; odborniki Fr.

Orožen, A. Trstenjak in A. Zagorjan. Pregledovalca računov sta gg. L. Lederhas in M. Pleteršnik.

— (Maskarada ljubljanskega „Sokola“) za katero so se ravnokar pričela vabila razpošiljati, bode gotovo najslajnejša maskaradna veselica. Udeležba obeta biti ogromna. Skoraj vsak dan se čuje o novih skupinah. Jedna najlepših in največjih bode iz Pariza v „Rokoko“ kostumih, katera se pripelje dne 22. t. m. ob 5. popoldne s posebnim vlakom v Ljubljano. Pomnoženi odbor je v dogovoru tudi z nekim svetovnoznanim cirkuzom, kateri bode pripeljal s saboj 12 do 16 brhkih biletnih plesalk, ter bodo le-te gotovo obudile splošno zanimanje mej obiskovalci; nadalje pride na maskarado tudi nekaj angleških turistov, kateri so že letošnjo zimo prehodili celo Triglavsko pogorje. V nedeljo dne 13. t. m. bili so na dosedaj neznanih „domžalskih planinah“ ter le tam obiskali nekaj znanh „nadzemskih jam“. Ravno na pustni torek dospeli bodo po Dunajski cesti peš v Ljubljano, tako da jim bode omogočeno udeležiti se maskarade, ako se le v znani gostilni „pri Alešu“ na J.ž. ne bodo predolgo zamudili. Končno naj bode še jedenkrat omenjeno, da se vstopnice dobivajo v trgovini gospoda Lozarja na Glavnem trgu le proti ikazu vabila na dotično osebo.

— (Osemdesetletnica) Gospod Fran Krisper, hišni posestnik pod Trančo v Ljubljani, ki je bil skoro štirideset let trgovec v Kranji in po vsem Gorenjskem znan, pozneje pa družnik ljubljanske trgovinske tvrdke Brata Krisper, je praznoval v nedeljo 13. dan t. m. svojo osemdesetletnico. O tem veselem povodu so se v ta dan tukaj sestali vsi jubilarjevi potomci, namreč štirje otroci (sin in tri hčere), štirinajst vnukov in dva pravnuka, poleg njih pa še več drugih sorodnikov, tako da je bilo zbranih vsega šestindvajset obiteljskih členov. Jubilar, še jako trden in tudi popolnem čil na duhu, je zaradi svoje dobrotnosti priljubljen v vseh krogih ter ima mnogo prijateljev, ki mu gotovo želijo, da bi še dolgo užival prijetno starost.

— (Funtkova drama „Za hčer“) se je te dni predstavljala v Zagrebu in v Pragi. O njej piše „Agrar Tagblatt“: „Igra je lepa in pametna, tehniška sestava je dobra; igra odlikuje mnogo lepih, poetičnih mislij, v katerih je izraženo moderno naziranje“. — „Agrar Zeitung“ piše: „Prav za prav to ni drama, ampak mala karakterska študija, slika duševne razpoložnosti à la Mätelingsh brez le-tega simbolizma. Igra je naredila dober utis. Ideja sicer ni nova, tudi motivacija nedostaja zmagajoče sile, a karakteristika in razpoložnost sta jako dobri.“ — „Narodne Novine“ pravijo: „Funtkova ideja je jako jednostavna ali tako fino psihološko obdelana, da daje gledalcu shko velike rodinske drame, igralcem pa priliko za najpretneljeve predstavljanje.“ — „Obzor“ in „Hrvatska domovina“ ne pišeta ničesar. — Praški listi pišejo precej obširno o Funtkovi igri. Vsi so jedini v tem, da igra ni dramatično pravilno izvedena. „Narodni Listy“ pravijo: „Prizori so spravno prirejani. Nепotrebne se ničesar ne govori, dijalog je dosti rezen, ekspozicija jasna. Ali dogodka, katere priča smo bili, nas ni pretresla. Še utisa ni naredila. Zategadel, ker dejanje ni za nas drama, ampak zgolj dogodka. V celoti sodimo, da ima mladi pisatelj poklic za gledališče, ali nedostaja mu izkušnosti. Ta ga morda nauči s časom ne prezirati — dramatismo.“ — „Hlas Naroda“ priznava, da je avtor izborna označil nestrpno, molčeče, a nervozno čakanje na izid debutantke, radi katere se nje oče ustrelil, in razlaga potem obširno, da se ta oče po nepotrebnem ustrelil, da njegova smrt dramatično ni potrebna in ni opravljena. — „Politik“ pravi, da je snov igri ravno zadostna za malo novelo, da pa še ne postane dramatična, ako se spravi na oder. Ne samo, da nedostaja pravega dejanja, dramatična predstava obudi tudi mnogo mislij, ki bi pri čitanju novele manj motili, kakor pri predstavi. Gledališka luč je dosti presvetla za način, kakor riše pisatelj svoje osebe in kakor je odobravati, da narodni divadlo zajema tudi iz malih in najmanjših slovanskih književnostij, vendar v tem poskusu ni dobilo trajne pridobitve“. — Nas iskreno vesel, da sta praško in zagrebško gledališče uprizorili slovensko igro, mislimo pa, da bi bil gosp. pisatelj morda vendar bolje storil, da se je udal opetovanim prošnjam intendantce slovenskega gledališča in dal svoje delo uprizoriti na našem odru.

— (Klerikalna agitacija v pravi luči.) Poročali smo ob svojem času, da so nahujskani klerikali v vipavskem okraju pri zadnji dopolnilni volitvi v deželni zbor napali in teško poškodovali pristaša narodno-napredne stranke Janeza Žgurja. Danes se je o tej afiri vršila glavna obravnava pri tukajšnjem deželnem kot kazenskem sodišču. Obtoženi klerikalni junaki so dobili primerno plačilo, namreč Simon Brajdih 7 mesecev, Janez Skapin 6 mesecev, Martin Skapin 4 mesece, France Počkar 4 mesece, France Brajdih 10 tednov, Franciška Skapin pa vsled krivega pričanja 4 tedne težke in s postjo poostrene ječe. Obširno poročilo bomo prijavi.

— (Narodna čitalnica.) Odbor čitalnični javljala, da bo v soboto, dne 19. t. m., družben plesni venček. To bo zadnja plesna veselica v tem predpustu.

— (Celovski nemški srednješolci) priredijo letošnji predpustni venček pod patronanco gospe Opplove, soproge ces. kr. ravnatelja na realki, in so izdali sledeča značilna vabila: Der unterzeichnete Ausschuss erlaubt sich Euer Hochwohlgeboren zu dem am 19. Hornungs 2011 nach germanischer Zitr-chnung in den Sälen des Hotels „Sandwirt“ stattfindenden Kränzchen deutscher Oberrealschüler ergebenst einzuladen. — Der Ausschuss: Emi Giovanelli, Johann Mischitz, Rudolf Muračar, Richard Krainer, Karl Straczka. Tako slove vabilo preblagorodnih rediteljev in osvetljuje dobro duh nemških dijakov. Taki dečki se že uče računati v A striji po germanski štetvi. Dovolj se nismo mogli nagledati tega kot kristal prozornega slučaja, ki kaže, kako daleč smo že. Potem pa omenja „deutsche Oberrealschüler“, in že v odboru je jeden Lah, dva izmej njih pa nosita slovanski imeni, jeden je celo sin slovenskih starišev iz Rožne doline. Prireditelji so to seveda predložili profesorski konferenci v potrdilo. Le trje pr fesorji so nasprotovali, drugi vsi pa so trdili, da je taka zabava „nedolžna“. Gorje pa ubogim slovenskim dijakom, ki še mej seboj slovenski govoriti ne smejo ali če se predrznejo peti kako slovensko pesmico, precej jih kdo ovadi in zato potem prajmo „carcer“.

— (Razmere v Celovcu) Poročajo nam: Danes hočem navesti slučaj, ki gotovo ni bil prvi, saj marsikaj smo raje zamolčali, ker Slovan zna biti sila po rpežljiv. Toda sedaj je dosti. Kupa krivic ki se nam godje, je polna. Odslej hočemo take pojave poročati svetu, da boče videli, da se mesto Celovec ne razlikuje prav nič od drugih večjih ali manjših nemškonacionalnih gnezd v gostilni, kjer se shajajo zvečer po navadi celovski Slovenci, je pristopil te dni k njihovi mizi kar najedenkrat golobrado ter pod nosom menda še mlečno človeče ter zahtevalo, naj se le nemško govori. Nikdo se zanj ni zmenil, a ko nadležno bite še ni mirovalo, ukazal mu je star, vpokojen gospod, sedeč mej slovensko družbo in ki gotovo štirikrat premiri takega pobiča po letih, naj se izgubi, ker nima ničesar iskati pri njih. Ko to ni nič pomagalo, so ga siloma odstranili od mize in postavili na prosto. Tu je začel kričati in vti da se je razlegalo daleč na okrog ter klicati ljudi skupaj, češ, da ga je hotela neka „bindšarska pasja družba“ ubiti. — Na ulici se upajo srednješolski dijaki kaj čestokrat izzivati mi ne slovenske vojake, če mej seboj govorje slovenski. Kaj šele bi storili, če bi jih slišali peti! Seveda slovenski fantje kranjskega pešpolka potrpežljivo prenašajo take otroče spodtklajaja. Oni se sploh vedó tako mirno in dostojno, kakor bi jih niti ne bilo v Celovcu. Tu in tam zakrožijo katerikrat kako slovensko pesmico v vojašnici. Mlade Wolfce pa že to bode v oči, in sam sem slišal, ko je neki smrkolin grozil, češ: „Čaka te, windische Kanalien!“ — Tudi po kavarnah in drugih javnih lokalih provocirajo, posebno srboriti mladci, kadar kdo izpregovori kako slovensko besedico, tako da starejši, četudi nemški prebvalci večkrat zmajujejo z glavo. Seveda oni se najbolj tresajo za svoj obstanek, ker če bi jih Slovenci ne podpirali, bi marsikateri še tako vneti nemški nacionalček moral čez noč svojo kramarjijo zapreti ter iti s trebuhom za kruhom. Saj jih preplaši že vsako slabo vreme ob četrtkih, na katerega računa več kot polovica obrtnikov in podjetnikov, ko ni v mestu toliko slovenskih kmetov, ki bi kupovali razne stvari pri njih. Takrat marsikateri najbolj divji nemški nancionalček poskuša „bindisch“. Pregovor pa pravi: „Kdor išče, ta tudi najde“, in tako se utegne zgoditi tudi tem napetim sovražnikom.

— (V Gorici ne smejo Slovenci govoriti slovenski!) Menda po vzoru puljske laške fakinaže, katera ne dovoljuje slovensko-hrvatskim poslancem govoriti v zbornici v svojem materinem jeziku, hočejo nekateri slovensko-nemški odpadniki v Gorici zaprečevati Slovence, da ne bi smeli govoriti slovenski na ulici. Znani so nam nič manj nego štiri slučajji, ko so bili v tem tednu napadeni slovenski govoreči Slovenci v Gorici. Napaden je bil namreč fotograf Jerkič, ki je s svojo soprogo govoril slovenski, potem državni uradnik F., dalje dva težaka Slovenca sta bila ustavljena in brezuspešno siljena, naj upijeta „evviva“. Najlepši in najkarakteristični slučaj pa se hoče zadušiti v kalu. Tukaj se gre, da je napadal neki prosluli odpadnik po noči z revolverjem v roki slovenski govoreče Slovence (dva moška in dve ženski). Z veliko silo so mu izvili revolver iz rok. Mož je kričal, da je vstanu ustreliti tudi policijskega komisarja in ne le štiri Slovence. Prihitela sta dva redarja, katerim so izročili revolver, in vsi skupaj so morali na redarstvo. Sch. so obdržali v zaporu, toda že drugi dan ob 10. uri predpoludne je bil izpuščen!

— (Razpisane službe.) Mesto poštnega odpravnika pri c. kr. poštnem uradu v Šmarjeti (okrajno glavarstvo Krško) proti pogodbi in kavciji 200 gld. Letna plača 200 gld. in uradni pavšal 60 gld. Prošnje v teku treh tednov na c. kr. poštno in brzojavno vodstvo v Trstu. Od II. semestra sta razpisani na višji gimnaziji v Trstu dve suplenturi za klasično filologijo. Oglasi pri ravnateljstvu nemudoma. I. semester se izvrši v Trstu šele 19. t. m.

* (Novo priznanje pisatelju Zoli.) Kakor že znano, dobiva Zola vsaki dan neštevilno priznal-

nih brzojavk, pisem itd. Pred kratkim so odposlale tudi dunajska dekleta in gospe, spadajoče k višji inteligenci, „boritelju za pravico in resnico“ čestitko s 500 podpisi. Tudi redakcija „Wage“, list za moderno umetnost in literaturo, ima pismo, katero odpošlje tekom tedna Zoli, ki ima že sedaj 14.800 podpisov. Bržčas pa urednik „Wage“ ne bo dobil radi tega nikakega srovega anonimnega pisma iz „nežne roke“!! — Obravnava proti Zoli se izvrši šele v soboto.

* (Edisonova najnovejša iznajdba) je snov, katera da litemu železu ista svojstva, katera ima kovano železo. Podrobnosti Edison še neče objaviti, ker dela še vedno poskuse.

* (Jajčne lupine) se najbolje porabijo, ako se stolčajo v možnarju ter se primešajo hrani za teleta ali mlade prasce. Prah stolčnih lupin pospešuje razvoj kostij.

Književnost.

— „Slovanski Svet“. Zadnja številka tega lista prinaša naslednjo vsebino: Nemški profesorji pa nemški dijaki. — Deželni zbori. — Poljska debata v pruskem deželnem zboru. — Poljak o „pan-slavizmu“. — Cvetke z ruskih poljan. (Božidar Tvorcov.) — Na pomoč razžaljenemu. — Ruske drobtinice. (Božidar Tvorcov. — O Jagču. — Razgled po slovanskem svetu. — Književnost.

— „Popotnik“ prinaša v št. 3. naslednjo vsebino: Poziv slovenskemu in istrsko-hrvatskemu učiteljstvu. „Zaveza“. — Naša organizacija. Idejalist. — Iz mojega pripravljalnega zvezka. Mel. Sittig. — Božidar Raič kot šolnik. Kelc. — Slovstvo. Poziv. — Listsk. Kinematograf. — Dopisi in razne vesti. Natečaji in inserat.

— „Slovenka“. Vsebinska IV. zvezka: Pesem: Vida. — Požigalec: Kristina. — Pravica do sreče: Potapenko. — Obsodba: Kristina. — Nekaj pedagogke: Marica II. — Zagonetna prav: Čehov. — Slovenski ženi. (V spomin Iv. Gutnikovi): Doksov. Alphonse Daudet: Marica. — Novi šopki: Radič. — Znameniti slovanski skladatelji. (Zvršetek) Severin. — Majki Slavi: Marica II. — Kako negotovi zobe Marica II. — Iz dnevnika male gospodinje: Grilček. — Književnost in umetnost. — Razno. — Doma. — Listnica uredništva. — Izjava. — Pod izbornim uredništvom gdéne. Márice uspeva „Slovenka“ z vsako novo številko. Zato jo toplo priporočamo zlasti slovenskim dekletom, katerim je „Ljubljanski Zvon“ še preteško čtivo.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 15. februarja. Pogreb grofa Kalnokya se bode vršil v četrtek ob 1/2 1. uri popoldne.

Dunaj 15. februarja. Oficijozni listi razglašajo, da so govorice o reaktiviranju grofa Thuna, o njegovih pogajanjih z vlado in njegovi avdijenci pri cesarju neresnične.

Dunaj 15. februarja. V nedeljo so izročili nacionalni burši, mej tem tudi nekateri pruski, posl. Wolfu krasen meč z napisom: Predboritelju Vsenemčije. Wolf je imel govor, v katerem je nazival dosedanje boje Nemcev le predstražne bitke.

Dunaj 15. februarja. Dosedanji intendant dvornega gledališča je na lastno prošnjo upokojen; namesto njega je imenovan sekcijski šef Fla p p a r t.

Praga 15. februarja. Snuje se poljsko-češki trgovinski sindikat. V Pragi in v Krakovem se ustanovita trgovinski središči, čijih skrb bode, da se Čehi in Poljaki kupčijsko od Nemcev emancipirajo.

Budimpešta 15. februarja. V vasi Zigancz je nastal pravi punt. Kmetje so se oborožili in začeli zvoniti k ustaji. Vojaštvo in kmetje so se zgrabili. 8 kmetov je težko ranjenih. Vlada je odposlala v nemirne kraje zopet bataljon vojakov.

Pariz 15. februarja. Proces proti Zoli se nadaljuje. Splošno se sodi, da se pred soboto ne bo mogel završiti. Radi nekaterih, za Zolo ugodnih izjav nekaterih prič so klerikalni listi nevoljni na predsednika sodišča, češ, zakaj je dovolil takim pričam sploh govoriti. Porotniki so večinoma obrtniki in mali trgovci, torej ljudje, na katere je možno uplivati.

Carigrad 15. februarja. Italijanska vlada je predlagala vlastim, naj se izvolitev kretskega guvernerja, radi katerega so se vršila dosiej pogajanja le mej kabinetni, prepusti poslanikom v Carigradu.

Carigrad 15. februarja. Mej turško in rusko vlado se vrše pogajanja, da bi dovolila Turčija ruski bojni mornarici svoboden pot v Črno morje, od koder bi mogla Rusija vplivati na vzhodno Azijo.

